

કેરળ

- ❖ સીમાઓ :- ઉત્તરમાં કર્ણાટક પૂર્વ અને દક્ષિણમાં અરબી સમુદ્ર અને પશ્ચિમમાં તાલીખ્નાદુની સરહદો આવેલી છે.
- ❖ ક્ષેત્રફળ :- ૩૮,૮૫૩ (ચો.કિમી)
- ❖ દેશમાં સ્થાન :-
- ❖ સ્થાપના :- તા.૧/૧૧/૧૯૫૬
- ❖ પાટનગર :- તિરુવનંતપુરમ
- ❖ રાજ્યપાલ :-આરિક મોહમ્મદ ખાન
- ❖ મુખ્યમંત્રી :-પિનારાઈ વિજયમ

- ❖ સ્પીકર :-
- ❖ રાજભાષા :- મલયાલમ
- ❖ રાજ્ય પક્ષી :- દૂધરાજ
- ❖ રાજ્ય પશુ :- હાથી
- ❖ રાજ્ય વૃક્ષ :- નાળીયેર
- ❖ રાજ્ય ફૂલ :- કનિકકોન્ના(ગરમાળો)
- ❖ રાજ્ય ફળ :-ફણસ
- ❖ રાજ્ય ગીત :-
- ❖ રાજ્ય નૃત્ય :- કથકલી , અદમ, મોહિની
- ❖ ઘાટ :- પાલઘાટ
- ❖ હાઈકોર્ટ :-કોચી (૧૯૫૬)
- ❖ મુખ્ય ન્યાયાધીશ :- નાણાવટી પ્રસાદસિંહ
- ❖ હવાઈમથક :- તિરૂવનંતપુરમ
- ❖ કુલ વસ્તી :- ૩,૩૪,૦૬,૦૬૧ (૨૦૧૧)
- ❖ વસ્તી ક્રમ :-
- ❖ વસ્તી ગીચતા :- ૮૬૦
- ❖ જાતિ પ્રમાણ :- ૧૦૮૪
- ❖ સાક્ષરતાનો દર :- ૯૪.૦૦%
- ❖ લોકસભાની સીટો :- ૨૦
- ❖ વિધાનસભાની સીટો :- ૧૪૧
- ❖ રાજ્યસભાની સીટો :- ૦૯
- ❖ જીલ્લાની સંખ્યા :-૧૪ (સૌથી મોટો જીલ્લો પલક્કડ અને સૌથી નાનો જીલ્લો અલાપુજની)
- ❖ મહાનગર :-કોઝીકોડ, મલપ્પુરમ, પાલક્કાડ, ત્રિશૂર, અર્નાકુલાર,ઈડુક્કી કોટ્ટાયમ,અલાપુઝા, કોચી, કોલ્લમ
- ❖ મુખ્ય પાક :- ઈલાઈચી, કોફી,યા ચોખા,નારીયેલ,મરી, રબર, સોપારી
- ❖ મુખ્ય ઉદ્યોગ :-પ્રવાસન ઉદ્યોગ,રાસાયણિક ખાતર (અલ્વાયે)
- ❖ બંદરો :- કોચી, કાલિકટ,કન્નૂર,સિનેગોગ અને ગુરુવાયર
- ❖ મ્યુઝિયમ :- નેપિયર મ્યુઝિયમ, કુટીરમાલિકા મહેલ મ્યુઝિયમ
- ❖ દરિયાકિનારો :- ૫૮૫ કિમી.

- ❖ ખનીજ :- અબરખ, મોનેઝાઈટ, એલ્યુમિનીયમ,ખનીજતેલ
- ❖ ખનીજતેલ સંશોધક કેન્દ્ર :- કોચીન
- ❖ સંશોધન કેન્દ્ર :-
  - વિક્રમ સારાભાઈ સ્પેસ રિસર્ચ સેન્ટર (તિરુવનંતપુરમ)
  - રોકેટ પરીક્ષણ સ્થળ, થુમ્બા
- ❖ મુખ્ય નદીઓ :- પેરિયાર, ચાલાકુંડી, પામ્બા,ભમી, મલીયાર,અરટીગલ, મનીમાલા,લબની,મહિરાપૂજા
- ❖ પર્વતો:- અનાઈમુડી, અગત્સ્ય અને કુદમ
- ❖ અભ્યારણ્ય :-
  - પેરીયાર વન્યજીવ અભ્યારણ્ય (ઇડુક્કી)
  - પરામ્બીકુલ્મ અભ્યારણ્ય (પાલઘાટ,પાણીગઢજિલ્લો)
  - વાયનાડ અભ્યારણ્ય (કન્નાનોર)
- ❖ રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન :-
  - સાઈલેન્ટ વેલી રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન
  - મથિકન્ટમ શાલા રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન
- ❖ પરિયોજનાઓ :-
- ❖ જળાશય ડેમ :-
- ❖ સરોવર :- અષ્ટામુડી, શસ્થામ કોટા,
- ❖ જળવિદ્યુત યોજનાઓ :-
  - ઇડુક્કી અને સાબિરીગિરિ યોજના
  - પલ્લીવાસલપરિયોજના (મહિરાપૂજા)
- ❖ જોવાલાયક સ્થળો :- કાવેલમ,પદ્માસ્વામી મંદિર, અનંત પદ્મનાભ સ્વામીનું મંદિર (તિરુવનંતપુરમ),વેલી ટુરીસ્ટ વિલેજ,કાલડી,કાસર ગૌડ, શબરીમાલા મંદિર, પોનમુંડી,કોવલમ(વિશ્વ વિખ્યાત દરિયાકિનારો), વાગામન (ગિરિમથક), મુન્નાર (પ્રખ્યાત ગિરિમથક), અનાઈમુડીશું શિખર
- ❖ મહત્વની યોજનાઓ :-
- ❖ વિશેષ માહિતી :-
  - ⇒ દક્ષિણ ભારતનું સૌથી મોટું શિખર અનાઈમુડી આ રાજ્યમાં આવેલું છે.
  - ⇒ ભારતમાં સૌથી વધારે સાક્ષરતા ધરાવતું રાજ્ય કેરળ છે.જેમાં 2011 વસ્તી ગણતરી પ્રમાણે 93.91% સાક્ષરતા ધરાવે છે.

- ⇒ દેશમાં સૌથી વધુ લિંગ પ્રમાણ ધરાવતું રાજ્ય છે જે વર્ષ 2011 વસ્તી ગણતરી મુજબ 1084 છે.
- ⇒ દેશમાં સૌથી વધુ અપેક્ષિત આયુષ્ય ધરાવતું રાજ્ય છે જે સરેરાશ 74.2 વર્ષ છે.
- ⇒ કેરળની મલયાલમ ભાષા દ્રવિડકુળની છે, પણ તેના પર સંસ્કૃતનો ઘણો પ્રભાવ પડ્યો છે.
- ⇒ દેશની પ્રથમ સામ્યવાદી સરકાર કેરળમાં રચાઈ હતી.
- ⇒ તિરૂવનંતપુરમ થી તિરૂર સુધી 354 કિ.મી લાંબી નહેર છે, તેમાં નૌકાઓ ચાલે છે.
- ⇒ સરકારી સ્વાસ્થ્ય ક્ષેત્રમાં ઈ-હેલ્થ યોજના શરૂ કરનાર દેશનું પ્રથમ રાજ્ય કેરલ છે.
- ⇒ દેશની સૌપ્રથમ ટ્રાન્સજેન્ડર સ્કૂલ કોચીમાં શરૂ કરવામાં આવી છે.
- ⇒ ભારતના સૌથી મોટા ચર્ચ પૈકીનું એક પુથેનપલ્લી ચર્ચ ત્રિચુરમાં આવેલ છે.
- ⇒ બેલૂર ઐતિહાસિક હોયસળ વંશનું પાટનગર છે, જ્યાં સુપ્રસિદ્ધ ચેન્ના કૈશવ મંદિર આવેલું છે.
- ⇒ થોરિયમ વિશ્વનો સૌથી અનામત જથ્થો કેરળમાં આવેલો છે.
- ⇒ ભારતની સૌપ્રથમ મસ્જિદ કોડુંગલૂરમાં આવેલી છે.
- ⇒ ભારતના પ્રથમ સ્વદેશી હાઈડ્રોજન ઈંધણવાળા ઇલેક્ટ્રિક વેસેલનું નિર્માણ કોચીન શિપયાર્ડ લિમિટેડ (CSL)માં કરવામાં આવશે.
- ⇒ ભારતનું પ્રથમ સંશોધન અને વિકાસ ગ્રાફિન ઇનોવેશન સેન્ટર કેરળના ત્રિશૂરમાં સ્થાપવામાં આવશે.
- ⇒